การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน และ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

โดยนายสุรพร ลอยหา
นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี
อ้างอิงข้อมูลสำนักงาน ก.พ.

ความหมาย : ผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflicts of Interest)

■ ความหมายคือ ผลประโยชน์ส่วนบุคคล กับ ผลประโยชน์ส่วนรวม ขัดกัน

■ เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีหน้าที่รักษาผลประโยชน์
ส่วนรวม การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ จึง
ต้องไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้อง

ความหมาย : การทุจริตและประพฤติมิชอบ

- ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่ง หรือหน้าที่
- ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตน มิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น
  - ใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่
- เพื่อแสวงหาประโยชน์มิควรได้โดยชอบสำหรับ ตนเองหรือผู้อื่น

ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม "Conflict of Interests (COI)"

หมายถึง สถานการณ์ หรือการกระทำที่บุคคลไม่ว่าจะเป็น นักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท ผู้บริหาร มีผลประโยชน์ส่วนตัวมากจนมีผลต่อการตัดสินใจ หรือ การปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่บุคคลนั้น รับผิดชอบอยู่ส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของส่วนรวม

ปัจจัย 3 ประการที่ทำให้เกิดความขัดแย้งกันระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม

- บุคคลดำรงตำแหน่งของรัฐที่ต้องรับผิดชอบต่อ ประโยชน์สาธารณะ
- เกิดภาวะผลประโยชน์ส่วนตนเข้ามาแทรกแซงการ
   ตัดสินใจหรือการใช้ดุลยพินิจ
- เกิดการตัดสินใจเพื่อประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม

การฉ้อราษฎร์บังหลวง (Corruption)

- 1. พฤติกรรมหรือการกระทำ ไม่กระทำตาม กฎหมายที่กำหนดไว้(Nonfeasance)
- 2. การกระทำน้อยกว่าหรือไม่ดี เท่าที่กฎหมาย ระบุไว้(Malfeasance)
- 3. การกระทำเกินหรือมากกว่าที่กฎหมาย กำหนดไว้(Overfeasance)
- 4. เคารพ ยำเกรงคนรวยคนมีอำนาจ มากกว่าความดี(Misfeasance)

จุดอ่อนของสังคมไทย

- 1. เป็นสังคมอุปถัมภ์
- 2. ไม่เคร่งครัดต่อกฎหมาย
- 3. มีความอ่อนแอทางคุณธรรมและจริยธรรม
- 4. ยึดประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์สาธารณะ
- 5. เคารพยำเกรง คนรวยคนมีอำนาจ มากกว่าความดี

•••••

จุดอ่อนของสังคมนักการเมืองไทย

- 1. ยึดประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้องมากกว่า ประโยชน์สาธารณะ เช่น การออกนโยบาย, การจัดซื้อจัดจ้าง,การจ่ายเงินของรัฐ
- 2. สั่งการ หรือ ร้องขอ แม้เรื่องนั้น จะเป็นเรื่องที่มิชอบ
- 3. บริหารราชการ ขาดความโปร่งใส
- 4. ไม่เคร่งครัดต่อกฎหมายและระเบียบ ของทางราชการ
- 5. ขาดคุณธรรมและจริยธรรม

Nan Seven Principles of Public Life

- · ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน (Selflessness)
- มโนสุจริต (Integrity)
  - มุ่งผลสัมฤทธิ (Objectivity)
  - รับผิดชอบ (Accountability)
- โปร่งใส (Openness)
  - ชื่อสัตย์ (Honesty)
    - เป็นกับแบบ (Leadership)

ข้าราชการ อังกฤษ

ของ ราชการ

Lord Nolan's Report

รูปแบบทั่ว ๆ ไปของการทุจริตและประพฤติมิชอบ

- 1. รับสินบน
- 2. คอร์รัปชั้นเชิงนโยบาย
- 3. ผลประโยชน์ทับซ้อน
- 4. การยักยอกทรัพย์สินของรัฐ
- 5. เอื้อประโยชน์แก่ตัวเอง พรรคพวก หรือพื้น้อง
- 6. จัดทำโครงการที่ได้ผลประโยชน์ตอบแทนไม่คุ้ม คำเงินที่ลงทุนไป.

รูปแบบการทุจริตที่ประชาชนพบเห็น

<u>มากที่สุด</u> ได้แก่

การฮั้วการประมูลในการจัดซื้อจัดจ้าง ของทางราชการ (44.3%)

ปานกลาง ได้แก่

- 1. การเลือกตั้ง (44.2%)
- 2. กินตามน้ำหรือค่าน้ำร้อนน้ำชา (44.0%)
- 3. นักการเมืองขาดคุณธรรม (42.5%)

กลุ่มผู้ทุจริตที่ประชาชนพบเห็น

- 1. กลุ่มผู้กระทำการทุจริต
  - ■มากที่สุด ข้าราชการ (47.8%)
  - ■ปานกลาง พนักงานบริษัทเอกชน (43.1%)-
    - พนักงานรัฐวิสาหกิจ (39.6%)
    - นักวิชาการ (34.0%)
  - ■น้อยที่สุด เกษตรกร (31.8%)

สาเหตุการทุจริตที่ประชาชนพบเห็น

- 2. มูลเหตุสำคัญของการทุจริต
  - (1) เจ้าหน้าที่ขาดคุณธรรมและไม่ปฏิบัติตาม จรรยาบรรณ
  - (2) ขาดกลไกในการลงโทษและการบังคับใช้กฎหมาย
  - (3) เจ้าหน้าที่ได้รับค่าตอบแทนต่ำไม่สัมพันธ์กับหน้าที่ รับผิดชอบ
  - (4) สภาพการทำงานเปิดโอกาส เอื้ออำนวยต่อการ กระทำทุจริต กระบวนการปฏิบัติงานมีช่องโหว่

3. วิธีการและรูปแบบคอร์รัปชั้น

ູສູປແບບ	ร้อยละ
1) รับสินบน	43.9
2) รับส่วย รีดไถประชาชน	40.9
3) คอร์รัปชันเชิงนโยนบาย	40.3
4) แต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการ	40.0
5) ทุจริตเรื่องเวลาของข้าราชการ (เช้าชามเย็นชาม)	36.1

รูปแบบของความขัดแย้งกันระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ที่พบเห็นบ่อย ๆ

การรับของขวัญ/รับผลประโยชน์ ที่เกินความเหมาะสม

- บริษัทแห่งหนึ่งให้ของขวัญเป็นทองคำมูลค่า 10 บาท แก่เจ้าหน้าที่ ในปีที่ผ่านมา และปีนี้เจ้าหน้าที่เร่งรัดคืนภาษีให้กับบริษัทนั้นเป็น พิเศษ โดยลัดคิวให้ก่อนบริษัทอื่น ๆ เพราะคาดว่าจะได้รับ ของขวัญอีก
- เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับชุดไม้กอล์ฟจากผู้บริหารของบริษัทเอกชน เมื่อต้องทำงานที่เกี่ยวข้องกับบริษัทเอกชนแห่งนั้น ก็ช่วยเหลือให้ บริษัทนั้นได้รับสัมปทาน เนื่องจากรู้สึกว่าควรตอบแทนที่เคยได้รับ ของขวัญมา
- เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับของขวัญจากผู้บริหารของบริษัทเอกชน จึงช่วยเหลือลูกของผู้บริหารคนนั้นให้ได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น

การใช้ตำแหน่งหน้าที่หาประโยชน์ให้กับตนเอง ครอบครัว หรือพวกพ้อง

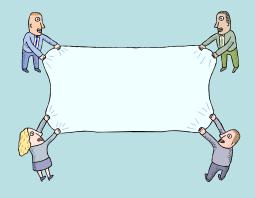
- เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจหน้าที่ทำให้บริษัทของตนเองหรือบริษัท ของครอบครัวได้งานรับเหมาของรัฐ หรือฝากลูกหลานเข้าทำงาน
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดจ้างทำสัญญาให้หน่วยงานต้นสังกัดซื้อ
   คอมพิวเตอร์สำนักงาน (PC) จำนวน 200 เครื่อง จากบริษัทของ
   ครอบครัวตนเอง
- การจัดจ้างบริษัทของภรรยาซึ่งดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ให้เป็นผู้ซ่อมบำรุง (Maintenance) ระบบคอมพิวเตอร์ให้ หน่วยงานต้นสังกัด
- อธิบดีใช้อำนาจให้หน่วยงานในสังกัดซื้อที่ดินของครอบครัวหรือ พวกพ้องในการสร้างสำนักงานแห่งใหม่

ตัวอย่างอื่น ๆ ที่เกิดในรูปแบบเดียวกัน

- สมาชิกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียในฐานะ ผู้รับมอบอำนาจจากบริษัทห้างร้านในการยื่นซองประกวดราคา
- สมาชิกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นบุคคลร่วมเจรจาไกล่เกลี่ย ในฐานะตัวแทนบริษัทห้างร้านในกรณีงานจ้างเหมามีปัญหา
- ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นหาประโยชน์แก่ตนเองจาก การเก็งกำไรจากราคาที่ดิน ทั้งในรูปแบบของการใช้ข้อมูลภายใน ไปซื้อที่กินไว้ก่อน หรืออาจเป็นรูปแบบที่กำหนดให้ตั้งโครงการใน พื้นที่ที่ตนเองมีที่ดินอยู่ เพื่อจะได้ขายที่ดินของตนเองให้แก่รัฐใน ราคาสูง

ตัวอย่างอื่น ๆ ที่เกิดในรูปแบบเดียวกัน (ต่อ)

- องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นทำสัญญาเช่ารถไปสัมมนาและ ดูงานกับบริษัทซึ่งเป็นของสมาชิกขององค์การบริหาร ส่วนท้องถิ่นนั้นเอง
- นายกเทศมนตรีและเทศมนตรีขายสินค้าหรือบริการของ
   บริษัทตนเองให้กับเทศบาล

การทำงานพิเศษ

การเป็นที่ปรึกษาและการจ้างงานให้แก่ตนเอง รวมถึงการใช้ตำแหน่งสถานภาพ การทำงานสาธารณะ ในการที่จะเข้าไปเป็นนายจ้าง ของภาคเอกชน หรือเป็นเจ้าของตนเอง ตลอดจนการใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ของรัฐ ในการทำงานพิเศษภายนอก

การรู้ข้อมูลภายใน

การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรู้เห็นในข้อมูลลับ ของทางราชการ นำข้อมูลไปเปิดเผยเพื่อรับ สิ่งตอบแทนที่เป็นประโยชน์ในรูปแบบของเงินหรือ ประโยชน์อื่น ๆ หรือนำข้อมูลไปเปิดเผยให้แก่ ญาติหรือพวกพ้องและแสวงหาผลประโยชน์ จากข้อมูลเหล่านั้น

ตัวอย่างการรู้ข้อมูลภายใน

- เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ทราบข้อมูลโครงการตัดถนนเข้าหมู่บ้าน
   จึงบอกให้ญาติพี่น้องไปซื้อที่ดินบริเวณโครงการดังกล่าว
   นั้น เพื่อขายให้กับราชการในราคาที่สูงขึ้น
- เจ้าหน้าที่กระทรวงคมนาคมทราบมาตรฐาน (SPEC) วัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการวางโครงข่ายโทรคมนาคมแล้ว ให้ข้อมูลกับบริษัทเอกชนที่ตนรู้จัก เพื่อให้ได้เปรียบใน การประมูล

ตัวอย่างรูปแบบพฤติกรรมความขัดแย้งกันระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ที่พบเห็นบ่อย ๆ

- การหาประโยชน์ให้ตนเอง
- การรับผลประโยชน์จากการที่ดำรงตำแหน่งหน้าที่
- การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตน
- การใช้ข้อมูลลับของทางราชการ เพื่อแสวงหาประโยชน์แก่ ตนเองและพวกพ้อง
- การรับงานนอกแล้วส่งผลต่อความเสียหายของหน่วยงาน ที่รับผิดชอบ

ตัวอย่างรูปแบบพฤติกรรมความขัดแย้งกันระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ที่พบเห็นบ่อย ๆ

- การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่ง และเอื้อประโยชน์ ต่อ บริษัท
- การให้ของขวัญ ของกำนัล เพื่อหวังความก้าวหน้า
- การช่วยญาติมิตรให้ได้งานอย่างไม่เป็นธรรมในหน่วยงาน ที่ตน มีอำนาจ
- การซื้อขายตำแหน่ง การจ่ายผลประโยชน์ทั้งที่เป็นตัวเงินและ ประโยชน์รูปแบบอื่น เพื่อให้ได้มาซึ่งการเลื่อนระดับ ตำแหน่ง หรือความดีความชอบพิเศษ

เกิดขึ้นกับตัวเอง

ให้พิจารณาผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นว่า ส่วนรวมเสีย ผลประโยชน์หรือไม่ หากส่วนรวมเสียประโยชน์ ท่านก็ควร หลีกเลี่ยง

ตัวอย่างเช่น หากท่านเป็นคณะกรรมการพิจารณาจัดจ้าง หรือพิจารณาความดีความชอบของบุคคลใกล้ชิด ท่านก็ควรถอนตัว จากการเป็นคณะกรรมการ หรืองดออกเสียง เนื่องจากการตัดสินใจ อาจมีผลทำให้การพิจารณาเบี่ยงเบน แต่หากเป็นเพียงคนรู้จัดกัน ธรรม ท่านควรประกาศให้ทราบว่าท่านรู้จักบุคคลนั้นต่อ คณะกรรมการ ทั้งนี้ เพื่อแสดงความบริสุทธิ์ใจของท่านและเพื่อ ความโปร่งใสด้วย

ทั่วไป

- การนำข้อมูลลับ/ข้อมูลภายในมาใช้หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือพวกพ้อง
- หัวหน้าหน่วยงานซึ่งครอบครัวประกอบธุรกิจ รับเหมาก่อสร้างแต่งตั้งให้ญาติ/คนสนิท/คนที่มี ความสัมพันธ์ฉันญาติขึ้นเป็นผู้อำนวยการกอง พัสดุ
- การช่วยญาติมิตรหรือคนสนิทให้ได้งานใน หน่วยงานที่ตนมีอำนาจ
- การรับผลประโยชน์หรือการเรียกร้องสิ่งตอบแทน จากการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ

ทั่วไป (ต่อ)

- การรับผลประโยชน์หรือการเรียกร้องสิ่งตอบแทน จากการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ
- การรับงานนอกหรือการทำธุรกิจที่เบียดบังเวลาราชการ/งานโดยรวมของหน่วยงาน
- การทำงานหลังเกษียณให้กับหน่วยงานที่มีผลประโยชน์ขัดกับหน่วยงานต้นสังกัดเดิม
- การนำรถราชการไปใช้ในกิจธุระส่วนตัวและใน หลายกรณีมีการเบิกค่าน้ำมันด้วย
- การนำบุคลากรของหน่วยงานไปใช้เพื่อการส่วนตัว

กลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวกับการ ตรวจสอบ ประเมินราคาและการจัดซื้อจัดจ้าง

- การหาผลประโยชน์จากความไม่รู้ในระเบียบและข้อมูลของทางราชการของประชาชน
- ผู้บริหารสถาบันการเงินหวังก้าวหน้าในอาชีพจึงได้
   ร่วมมือและให้ความช่วยเหลือแก่นักการเมืองในการ กู้เงินในวงเงินที่สูงกว่าความเป็นจริง
- ผู้บริหารสถาบันการเงินใช้อำนาจหน้าที่ให้
   ผู้ใต้บังคับบัญชาเสนอขายที่ดินหรือบ้านพร้อมที่ดิน
   ในโครงการของตนให้แก่ลูกค้าของสถาบันการเงิน
- เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีอากรเลือกให้บริการเฉพาะ รายที่ตนเองได้รับประโยชน์จากผู้เสียภาษีเท่านั้น

กลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวกับการ ตรวจสอบ ประเมินราคาและการจัดซื้อจัดจ้าง (ต่อ)

- การกำหนดมาตรฐาน (Specification) ในสินค้าที่จะ จัดซื้อจัดจ้างให้บริษัทของตนหรือของพวกพ้อง ได้เปรียบหรือชนะในการประมูล
- การให้ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างแก่พรรคพวก/ญาติ
   เพื่อแสวงหาผลประโยชนในการประมูลหรือการจ้าง
   หมา รวมถึงการปกปิดข้อมูล เช่น การปิดประกาศ
   หรือเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารล่าช้าหรือ พ้น
   กำหนดการยื่นใบเสนอราคา เป็นต้น

กลุ่มวิชาชีพอิสระ

- การรับงานจากภายนอกจนกระทบต่อการปฏิบัติ หน้าที่ประจำ
- การใช้สิทธิในการเบิกจ่ายยาให้แก่ญาติแล้วนำยาไปใช้ที่คลินิกส่วนตัว
- การรับประโยชน์จากระบบการล็อกบัตรคิวให้แก่เจ้าหน้าที่หรือญาติเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน

<u>กลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม</u>

 การเรียกรับผลประโยชน์จากการอนุญาตให้คืน ของกลาง

กิจกรรม ที่มี ความเสี่ยง

กลุ่มวิชาชีพวิชาการ

คณะกรรมการตรวจรับผลงานทำหน้าที่เสมือน
 เป็นนายหน้าให้แก่บริษัทที่ปรึกษา โดยรับ
 รายงานผลการศึกษามาพิจารณาก่อนและแก้ไข
 ในประเด็นที่คาดว่าอาจถูกคณะกรรมการคนอื่น
 ท้วงติง รวมถึงการเข้าไปแทรกแซงการพิจารณา
 ของกรรมการคนอื่น

ข้าราชการท้องถิ่น

การเข้ามาดำเนินธุรกิจและเป็นคู่สัญญากับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- สมาชิก/ผู้บริหารสภาท้องถิ่นมาดำเนินธุรกิจกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนเองเป็นสมาชิก
- ญาติ/ภรรยา (อาจไม่ได้จดทะเบียน) ของ
   ผู้บริหารสภาท้องถิ่นเป็นคู่สัญญาหรือรับเหมากับ
   องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- สมาชิกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเข้าไปมีส่วนได้
   ส่วนเสีย ในฐานะผู้รับมอบอำนาจจากบริษัทห้าง
   ร้านในการยื่นซองประกวดราคา
- สมาชิกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นบุคคลร่วม เจรจาไกล่เกลี่ยในฐานะตัวแทนบริษัทห้างร้านใน กรณีงานจ้างมีปัญหา

ประชาชน

กิจกรรม ที่มี ความเสี่ยง การเสนอให้ค่าน้ำร้อนน้ำชา
 ให้แก่เจ้าหน้าที่เพื่อแลกกับการลัดคิวรับ
 บริการ

...มาตรการของรัฐในการป้องกันความขัดแย้งกัน ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม...

- กำหนดคุณสมบัติพึงประสงค์และคุณสมบัติต้องห้ามของ
   เจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น รมต. หรือ ส.ส. ต้องไม่ดำรงตำแหน่งทาง
   ราชการหรือที่ปรึกษา เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องไม่เป็นกรรมการ
   บริษัท
- การเปิดเผยข้อมูลทรัพย์สิน หนี้สิน และธุรกิจครอบครัวต่อ สาธารณะก่อนและหลังดำรงตำแหน่ง
- การกำหนดข้อพึงปฏิบัติ เพื่อเป็นการสร้างกรอบพฤติกรรมให้ เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดมั่นในหลักจรรยาบรรณไม่ทำลายความ เชื่อมั่นของสังคมหรือก่อให้เกิดวิกฤตศรัทธา

ค่านิยมสร้างสรรค์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

- 1. กล้ายืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง
- 2. ชื่อสัตย์และมีความรับผิดชอบ
- 3. โปร่งใส ตรวจสอบได้
- 4. ไม่เลือกปฏิบัติ
- 5. มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

(ตามหนังสือ ที่ นร 0706/654 ลงวันที่ 12 กรกฎาคม 2543)

แนวทาง: การปฏิบัติตนของข้าราชการ เพื่อป้องกันการทุจริตอย่างไร

- 1. ไม่ทุจริต คือตัวเราไม่ท่าทุจริต ไม่ทำให้เกิดความผิดพลาด
- 2. อย่าให้ผู้อื่นสงสัยว่าทุจริต ต้องทำงานรอบคอบ หาพยาน หลักฐานเพื่อยืนยันความทุจริต
- 3. อย่าให้คนอื่นทุจริต คือเราต้องป้องกันมิให้ผู้เกี่ยวข้อง กับเรากระทำการทุจริต

การรับทรัพย์สินของผู้อื่นตามกฎหมาย ป.ป.ช. (ม.103)

- ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ รับทรัพย์สิน/ประโยชน์อื่นใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ อันควรได้ตามกฎหมาย เว้นแต่โดยธรรมจรรยา จาก
  - ญาติ
  - บุคคลอื่น ไม่เกิน 3,000 บาท

(ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.2543)

การรับทรัพย์สินโดยธรรมจรรยา

■การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากญาติ หรือจากบุคคลที่ให้กันในโอกาสต่าง ๆ โดยปกติ ตามขนมธรรมเนียมประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือ ให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม

การรับทรัพย์สินจากญาติ

- 1. บุพการี
- 2. ผู้สืบสันดาน
- 3. พี น้อง
- 4. ลุง ป้า น้ำ อา
- กู่สมรส ตลอดจนบุพการี ผู้สืบสันดานคู่สมรส
- 6. บุตรบุญธรรมหรือรับบุตรบุญธรรม

ทรัพย์สินที่เป็นประโยชน์อื่นใด

- การลดราคา
- ■การรับความบันเทิง
- ■การรับการบริการ
- การรับการฝึกอบรม
- ่ สิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

ปัญหาและอุปสรรค ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

- การเมืองอำนาจรวมศูนย์อยู่ที่หัวหน้าฝ่ายบริหาร
- รัฐสภาไม่สามารถทำหน้าที่ตรวจสอบ หรือยับยั้ง การใช้อำนาจที่กระทำโดยมิชอบได้
- กลไกตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ เช่น ปปช. คตง.ศาลรัฐธรรมนูญ ถูกครอบงำ
- กลไกกลั่นกรองการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง กกต. ถูกครอบงำ
- ประชาชนระดับรากหญ้าถูกซื้อด้วยนโยบายประชานิยม.

